

Elektrolüüdid

1. Mõisted:

- Elektrolüüdid – ained, mis lahuses või sulatatud olekus juhivad elektrit. Tekitavad lahusesse ioone.
- Mitteelektrolüüdid – ained, mis elektrit ei juhi.
- Elektrolüütiline dissotsiatsioon – elektrolüütide lahustumisega kaasnev aine osaline või täielik lahustumine ioonideks.
- Tugevad elektrolüüdid – kõik ioonilised ained, nende lahused sisaldavad ainult ioone ja neis ei ole elektrolüüdi molekule, nad dissotseeruvad lahustumisel täielikult. Need on soolad, leelis- ja leelismuldmetallide hüdroksiidid, anorgaanilised happed.'
- Nõrgad elektrolüüdid – need on osaliselt dissotseerunud, dissotsiatsiooni määr on väiksem kui 5%, eelkõige alused ja happed.
- Hüdraatunud ioonid – vee molekulidega ümbritsetud ioonid, nende tekkimisel vabaneb energia.
- Hüdraatkate – ioone ümbritsev vee molekulidest koosnev kate.
- Astmeline dissotsiatsioon – elektrolüütide järkjärguline dissotsiatsioon, iseloomulik mitmeprotonilistele hapetele, mitme OH rühmaga alustele ja vesiniksooladele. Hapete astmeline dissotsiatsioon näitab, milliseid soolasid võib hape moodustada.
- Dissotsiatsiooni määr – näitab kui suur osa lahustunud aine molekulidest on dissotseerunud ioonideks. Nõrkades elektrolüütides on see 0-3%, keskmise tugevusega elektrolüütides 3-30% ja tugevates elektrolüütides üle 30%. Nõrkade hapete puhul dissotsiatsiooni määr sõltub kontsentratsioonist, lahuse lahjendamisel dissotsiatsiooni määr suureneb. Temperatuuri tõstmisel dissotsiatsioon suureneb.

2. Ioonvõrrandid:

3 tingimust, kas tekib sade, vesi või gaasiline aine.

3. Tugevad elektrolüüdid:

Happed: HI, HBr, HCl, HNO₃, H₂SO₄

Alused: LiOH, NaOH, KOH, Ba(OH)₂, Sr(OH)₂

4. Nõrgad elektrolüüdid:

Happed: HNO₂, H₂F₂, HCOOH, CH₃COOH, HClO, HCN, H₂S, H₂CO₃

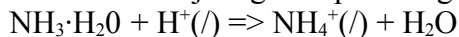
Alused: Zn(OH)₂, Mg(OH)₂, Fe(OH)₃, C₂H₅NH₂, NH₃·H₂O

5. Neutralisatsioonireaktsioon:

Happe ja aluse vahelised reaktsioonid, tekivad sool ja vesi.

1. Tugeva happe ja tugeva aluse vaheline reaktsioon – kulgeb täiesti lõpuni.

2. Nõrk aluse ja tugev hape – kulgeb praktiliselt lõpuni.

3. Nõrk hape ja nõrk alus – toimub vaid osaliselt

6. Soolade hüdrolüüs:

- Soolade keemiline reaktsioon veega.
- Nõrga happe ja tugeva aluse soolad annavad aluseliste omadustega vesilahuseid.
- Tugevast hapest ja nõrgast alusest saadud soolade vesilahustel on happelised omadused.
- Tugeva happe ja tugeva aluse soolad ei hüdrolüüsu.